

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Наскрізна програма
практичної підготовки студентів
напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"
та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит"
денної форми навчання**

Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015

Затверджено на засіданні кафедри фінансів.
Протокол № 14 від 03.04.2015 р.

Самостійне електронне текстове мережне видання

Укладач Литовченко О. Ю.

Н 31 Наскрізна програма практичної підготовки студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" денної форми навчання : [Електронне видання] / уклад. О. Ю. Литовченко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 30 с. (Укр. мов.)

Подано наскрізну програму практичної підготовки студентів освітніх ступенів "бакалавр" і "магістр", її зміст за курсами навчання, відповідними видами практики, їх мету, завдання та контроль за результатами.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" денної форми навчання.

Вступ

Головними завданнями вищої школи у справі підготовки фахівців, які мають задовольняти потреби народного господарства й бути конкурентоспроможними на ринку праці, є систематичне підвищення як теоретичного, так і практичного рівня навчання студентів.

Практика є невід'ємною складовою частиною освітньо-професійної підготовки фахівців, основним завданням якої є якість практичної підготовки випускників бакалаврату та магістратури.

У період практики студентів закладаються основи досвіду професійної діяльності, практичних умінь і навичок, професійних якостей особистості. Від ступеня успішності на цьому етапі залежить професійне становлення майбутнього фахівця.

З метою створення єдиної методичної та організаційної спрямованості всіх видів практик для студентів підготовлена наскрізна програма практичної підготовки, яка є одним із важливих навчально-методичних документів. Вона визначає організацію проведення окремих видів практики бакалаврів та магістрів: навчальної (університетська освіта), ознайомчої, виробничої, науково-дослідної та переддипломної, а також вимоги щодо набуття практичних умінь та навичок.

Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що регламентує мету, зміст і послідовність її проведення визначених практик, підведення підсумків і містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки, які студенти повинні отримувати під час проходження практики. Саме наскрізна програма забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, системність та взаємозв'язок теоретичних знань та практичного досвіду, безперервності і послідовності навчання студентів.

1. Загальні положення

1.1. Метою практики є закріплення теоретичних знань, які були отримані в процесі навчання, формування у студента професійного вміння приймати самостійні рішення в певних виробничих умовах, оволодіння студентами сучасними методами, формами організації, знаряддями праці в галузі їх майбутньої спеціальності напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит".

1.2. У процесі професійної підготовки студентів увага акцентується на:

- розвитку творчих здібностей студента;
- самостійності студента;
- умінні студентами приймати рішення;
- спроможності працювати в колективі.

1.3. Практика студентів проводиться відповідно до діючих Державних та галузевих стандартів вищої освіти.

1.4. За результатами проходження практичної підготовки студенти набувають таких компетентностей:

- здатність до організації навчальної роботи та сприйняття новітніх форм процесу навчання;

- здатність до дослідницького опрацювання наукової та навчальної літератури;

- здатність до визначення особливостей організації фінансової роботи на підприємстві (в організації, установі);

- здатність оцінювати ефективність діяльності підприємства (організації, установи);

- здатність до збору, оброблення та аналізу фінансової інформації;

- здатність до визначення кількісних та якісних параметрів фінансового стану підприємства (організації, установи) та його оцінювання;

- здатність застосовувати науково-методичні підходи та методи управління фінансово-господарською діяльністю підприємства (організації);

- здатність до визначення проблемних сфер управління фінансовою діяльністю підприємств (організацій, установ);

- здатність до застосування методів наукових досліджень для розв'язання конкретних фінансових проблем,

- здатність до формування рекомендацій щодо вдосконалення управління фінансовою роботою і покращення фінансового стану стосовно обраного об'єкта дослідження;

здатність прогнозувати показники фінансової діяльності підприємства (організації, установи);

здатність розробляти стратегію фінансового розвитку підприємства (організації);

здатність виконувати професійні обов'язки фахівця з фінансів на робочому місці;

здатність усвідомлювати себе як частку соціального колективу та суспільства.

2. Види практик

Згідно з навчальними планами за напрямом підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальністю 8.03050801 "Фінанси і кредит" передбачені такі види практик:

навчальна;

ознайомча;

виробнича;

науково-дослідна;

переддипломна.

Метою **навчальної практики** є підготовка студентів до навчання в університеті відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті та формування у студентів необхідних комунікативних компетентностей.

Ознайомча практика передбачає ознайомлення студентів зі специфікою діяльності фінансових підрозділів підприємств.

Виробнича практика ставить на меті ознайомлення студентів-практикантів безпосередньо на підприємствах, в організаціях та установах, з виробничим процесом і технологічним циклом виробництва, відпрацювання вмінь і навичок із обраної професії та спеціальності, закріплення знань, отриманих у процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін та набуття певного практичного досвіду.

Науково-дослідна практика передбачає набуття вміння адаптувати теоретичні положення, методичний інструментарій, викладений у спеціальній літературі, передовий досвід підприємництва до умов діяльності конкретного підприємства, установи, організації; закріплення практичних навичок проведеного економічного дослідження, формування його інформаційного, облікового або фінансового та методичного забезпечення,

виходячи з сутності проблем, що вирішуються, та обмежень, пов'язаних із діяльністю конкретного підприємства, установи, організації; розвиток навичок та вмінь інформаційно-аналітичної, облікової та консалтингової діяльності для вирішення актуальних проблем функціонування підприємницьких структур у сучасних умовах господарювання; впровадження розроблених науково обґрунтованих рекомендацій та пропозицій у діяльність державних органів влади та управління різних рівнів.

Переддипломна практика є завершальним етапом навчання і проводиться з метою узагальнення та вдосконалення знань, практичних умінь і навичок на базі конкретного об'єкта господарювання, оволодіння професійним досвідом та готовності майбутнього фахівця до самостійної трудової діяльності, збору матеріалів для дипломної роботи.

Розподіл видів професійно-практичної підготовки студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" за курсами подано в табл. 1.

Таблиця 1

**Розподіл видів професійно-практичної підготовки студентів
напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності
8.03050801 "Фінанси і кредит" за курсами**

Курс Вид практичної підготовки	Напрямок підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"				Спеціальність 8.03050801 "Фінанси і кредит"	
	1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	1 курс	2 курс
1	2	3	4	5	6	7
Навчальна практика з університетської освіти						
Ознайомча практика						
Виробнича практика						

1	2	3	4	5	6	7
Науково-дослідна практика						
Переддипломна практика						

3. Зміст практик

3.1. Практика студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" залежно від бази практики (підприємства різних форм власності, різних напрямів діяльності, орієнтованих як на забезпечення суспільства промисловою та споживчою продукцією, а також на задоволення виробничих і споживчих послуг; фінансові, контрольно-ревізійні органи; органи податкової адміністрації, органи Державного казначейства та Пенсійного фонду України, банківські установи тощо), індивідуального завдання (обраної теми дипломної роботи) може здійснюватися в напрямках організації та управління фінансової діяльності суб'єктів різних рівней фінансової системи держави.

3.2. Для студентів освітнього ступеня "бакалавр" напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" навчальним планом передбачені: навчальна практика з університетської освіти, ознайомча практика, виробнича практика, науково-дослідна практика, переддипломна практика. Для студентів освітнього ступеня "магістр" напряму підготовки 8.03050801 "Фінанси і кредит" передбачені: виробнича практика, науково-дослідна практика, переддипломна практика.

3.3. Практика проводиться на основі даної наскрізної програми практичної підготовки студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" відповідно до "Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України", затвердженого Наказом Міністерства освіти України від 08.04.93 № 93 із врахуванням вимог листа Міністерства освіти і науки

України від 07.02.09 № 1/9-93, Національної рамки кваліфікацій, кваліфікаційної характеристики, типових програм нормативних, природничонаукових, загальноекономічних, гуманітарних дисциплін, дисциплін професійної підготовки.

3.4. На основі даної наскрізної програми практичної підготовки студентів щорічно розробляються або перезатверджуються робочі програми відповідних видів практики. Разом з робочими програмами навчальних дисциплін робочого навчального плану спеціальності, робочі програми практики студентів входять до комплексу основних навчально-методичних документів, які реалізують завдання освітньо-професійної програми підготовки й освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівців за напрямом освіти та відповідають їх змісту щодо практичних занять та навичок. Для студентів і керівників практик від навчального закладу та бази практики робочі програми практики студентів є основним навчально-методичним документом, на підставі якого розробляються інші методичні документи.

4. Бази практики

4.1. Базами проходження практик студентів на пряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" є: структурні підрозділи Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, економічні та фінансові підрозділи виробничих підприємств різних організаційно-правових форм, метою діяльності яких є отримання прибутку; неприбуткові організації; бюджетні установи (установи охорони здоров'я, музеї, бібліотеки, школи та ін.); банки, страхові компанії та інші фінансово-посередницькі організації, фінансові відділи, органи Державного Казначейства України, органи соціального страхування та пенсійного забезпечення.

4.2. Визначення баз практики здійснюється керівництвом Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця на основі прямих договорів з підприємствами, установами, організаціями незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності.

4.3. Студенти можуть самостійно, за погодженням з керівництвом Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця обирати для себе базу практики і пропонувати її для використання на основі прямих договорів з підприємствами, установами, організаціями

незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності. Студенти можуть пропонувати обрану базу проходження практики для подальшої підготовки до написання дипломної роботи.

4.4. Кожному об'єкту практики відповідає певна робоча програма практики з визначенням мети, завдань практики, встановлення переліку знань, умінь та навичок, якими повинен володіти студент. Виходячи з особливостей і можливостей баз практик, вона здійснюється із таким розрахунком, щоб студент міг отримати знання, уміння та навички при виконанні конкретних практичних завдань, працюючи в окремих підрозділах (фінансових, планово-економічних відділів, бухгалтерії). Проходження практики на штатних посадах (з оплатою чи без оплати) є найбільш доцільним.

4.5. За наявності в університеті регіональних та інших замовлень на підготовку фахівців перелік баз практики надають університету ті органи, які формували відповідні замовлення. При підготовці в університеті фахівців за цільовими договорами з підприємствами, організаціями, установами бази практики передбачаються у цих договорах.

4.6. Розподіл студентів на практику проводиться з урахуванням замовлень на підготовку фахівців їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання. У випадку, коли підготовка спеціалістів здійснюється на замовлення фізичних осіб, бази практики забезпечують ці особи (з урахуванням усіх вимог наскрізної програми), або вузи на умовах, які визначаються умовами договору (контракту) щодо підготовки спеціалістів.

4.7. Офіційною основою для проходження практики студентом є договір, який укладається між університетом та дирекцією підприємства, установи чи організації. Керівник установи, що є базою практики, видає наказ, у якому визначається порядок організації і проведення практики, призначається керівник практики від підприємства.

4.8. Призначення керівників від професорсько-викладацького складу вищого навчального закладу на місця практики проводиться наказом по університету.

4.9. Відбуваючи до місця проходження практики, студент повинен отримати на кафедрі щоденник практики, в якому вказується база практики, керівник практики від підприємства (установи, організації), керівник практики від вузу, завдання та календарний графік практики. Щоденник підписується керівником практики від вузу та деканом факультету.

5. Організація та керівництво практикою

5.1. Відповідальність за організацію та проведення практики студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" покладається на керівника університету.

5.2. Загальну організацію практики студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" та контроль за її проведенням здійснює проректор з навчальної роботи.

5.3. Навчально-методичне керівництво і виконання програм практики студентами забезпечує кафедра "Фінансів" в особі завідуючого кафедри.

5.4. Тривалість робочого часу студентів при проходженні практики: для студентів у віці від 16 до 18 років – не більше 36 годин на тиждень; у віці від 18 років і старше – не більше 40 годин на тиждень. За домовленістю між Харківським національним економічним університетом імені Семе́на Кузне́ця та базою практики може встановлюватися інша тривалість робочого часу студентів, що не суперечить вимогам чинного законодавства (Кодексу Законів про працю).

5.5. Наказом ректора Харківського національного економічного університету імені Семе́на Кузне́ця про проведення практики студентів визначається: місце і терміни проведення практики, склад студентських груп, відповідальний керівник за організацію практики та оформлення підсумкового звіту за її результатами.

5.6. До керівництва навчальною, ознайомчою, виробничою, переддипломною, науково-дослідною практикою для студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" залучаються досвідчені викладачі кафедри фінансів та фахівці підприємства (установи, організації).

5.7. Керівник практики від кафедри здійснює контроль за роботою студентів, надає необхідну допомогу протягом всієї практики та у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує належну якість її проходження згідно з програмою.

В обов'язки керівника практики від університету входить:

контроль за готовністю баз практики та проведення за необхідності підготовчих заходів до прибуття студентів – практикантів;

ознайомлення студентів із цілями, завданнями, змістом і календарним графіком проходження практики, порядком складання звіту і його захисту;

організація проведення інструктажу щодо охорони праці та техніки безпеки;

контроль за забезпеченням нормальних умов праці та побуту студентів на робочих місцях;

щотижневе відвідування студентів на робочих місцях, перевірка дотримання вимог програм практики, контроль дотримання правил внутрішнього розпорядку і дисципліни на підприємстві;

вживання заходів для усунення виявлених порушень і недоліків роботи студентів;

інформування завідувача кафедри про якість організації та змістовну частину практики;

перевірка представлених матеріалів про проходження практики й прийняття участі у роботі комісії із захисту звітів.

5.8. Бази практик в особі їх керівників разом з Харківським національним економічним університетом імені Семена Кузнеця несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит".

5.9. Обов'язки безпосередніх керівників, призначених від баз практик, зазначені в окремих розділах договорів на проведення практики.

Керівник практики від бази практики:

несе особисту відповідальність за проведення практики;

організовує практику відповідно до програми практики;

надає відповідно до програми практики місця практики, забезпечує максимальну ефективність її проходження;

ознайомлює і контролює дотримання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку;

знайомить студентів із організацією роботи підрозділів організації, та на конкретному робочому місці, надає допомогу у виконанні поставлених перед ним завдань;

організовує проведення інструктажів з правил техніки безпеки й охорони праці і відповідає за дотримання студентами безпечних умов праці;

забезпечує виконання погоджених з навчальним закладом графіків проходження практик по структурних підрозділах підприємства;

сприяє студентам у проведенні науково-дослідної роботи;
забезпечує студентам-практикантам можливість користуватися науково-технічною бібліотекою, приміщеннями баз практики, нормативними та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;
створює необхідні умови для засвоєння практикантами передової технології, сучасних методів організації праці тощо;
здійснює постійний контроль за роботою студентів при проходженні практики, заповненням щоденника та підготовкою звітів;
по закінченні практики складає виробничу характеристику на кожного студента, у якій повинна міститись обґрунтована оцінка виконання програми практики, відношення студента до роботи, підготовленість його до самостійної практичної діяльності, якості набутих ним знань, дисциплінованості і відношення до справи.

5.10. Студенти до початку практики повинні одержати від керівника університету консультації з питань оформлення усіх необхідних документів; своєчасно прибути на базу практики, у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками керівників; вивчити та суворо додержуватися правил охорони праці, нести відповідальність за виконану роботу; своєчасно скласти звіт за результатами обробки зібраної інформації.

5.11. На час проходження практики на окремих базах із числа студентів призначається староста, у обов'язки якого входять:

щоденне ведення табеля перебування студентів на робочих місцях;
щотижневе пред'явлення табеля керівникам практики від кафедри та приймаючої організації;

здійснення систематичного зв'язку групи практикантів з керівниками практики;

інформування керівнику від кафедри про непорозуміння, які виникають під час проходження практики.

5.12. Практика проводиться у відповідності з календарним графіком, який передбачає:

самостійне виконання вказаних загальних та індивідуальних завдань на конкретному робочому місці;

проведення навчальних занять та екскурсій під керівництвом відповідального фахівця від організації;

оформлення звіту з практики;

захист звіту.

6. Підведення підсумків практики

6.1. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

6.2. Форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту, підписаного та оціненого безпосередньо керівником від бази практики.

6.3. Письмовий звіт разом з іншими документами: щоденник практики, індивідуальний графік проходження практики, індивідуальне завдання, план-звіт проходження практики, календарний план-графік, перелік нормативних документів, використаних у процесі проходження практики, пропозиції студента-практиканта до керівництва підприємства (установи, організації) щодо вдосконалення умов праці, засобів та предметів праці тощо.

6.4. Звіт з практики захищається студентом (із диференційованою оцінкою) в останні три дні її проходження на кафедрі фінансів Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента.

6.5. У ході оцінювання підсумків роботи студента береться до уваги якість усіх виконаних робіт, а також надана керівником практики від підприємства (установи, організації) характеристика студента.

6.6. Студент, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав незадовільну оцінку на підсумковому заліку відраховується з навчального закладу. Якщо програма практики не виконана студентом через поважну причину, йому може надаватись можливість пройти практику у вільний від навчання час.

6.7. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедри "Фінансів", а загальні підсумки практики підводяться на вченій раді університету щорічно.

7. Загальні вимоги щодо складання звіту з практики, порядку його оформлення та захисту

7.1. За результатами проходження практики студентами складається звіт, у якому міститься описовий, розрахунковий та аналітичний матеріал, охайно та правильно оформлений відповідно до вимог.

7.2. Звіт з практики та щоденник повинні бути підписані обома керівниками практики з відповідними висновками. На титульному аркуші звіту та у щоденнику повинна бути печатка підприємства, організації чи установи – бази практики.

7.3. За структурою звіт повинен містити: титульний лист, зміст, вступ, основні розділи програми практики, висновки, список використаної літератури, додатки.

7.4. За змістом звіт повинен мати вичерпні письмові відповіді на усі питання програми практики; містити реальні матеріали; документи з обліку та звітності; статистичні дані; розрахунки показників діяльності підприємства; висновки. Звіт потрібно оформити у друкованому вигляді на листах формату А4, ілюструвати графіками, схемами тощо з урахуванням специфічних вимог відповідно до виду практики.

8. Матеріальне забезпечення практики

8.1. Джерела фінансування практики студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" визначаються формою замовлення на фахівців: державні кошти, кошти підприємств, установ, організацій усіх форм власності, закордонних замовників-спеціалістів або кошти фізичних осіб.

8.2. Для фінансування практики студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" університет може залучати додаткові джерела фінансування, не заборонені законодавством.

8.3. Витрати на практику студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" входять складовою частиною в загальні витрати університету на підготовку фахівців.

8.4. Обсяги часу на керівництво практикою не повинні перевищувати обсяги часу, передбачені навчальним планом.

8.5. Робочий час керівника практики від навчального закладу складається з педагогічного навантаження, яке заплановано йому на керівництво практикою на навчальний рік.

9. Програма проходження практик

9.1. Навчальна практика бакалаврів за напрямом підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" з університетської освіти

Університетська освіта, як навчальна практика, є важливим джерелом знань, умінь та навичок, які отримує студент у процесі проходження даної практики. Університетська освіта на сучасному етапі розвитку передбачає визначення нових форм та підходів щодо процесу навчання у вищому навчальному закладі за напрямом підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит". Під час проведення практики студентів ознайомлюють із роботою основних навчально-наукових пунктів університету, зокрема: бібліотекою, читальним залом, залом періодичних видань, залом каталогів, залом літератури Світового банку тощо. Керівники практики дають вказівки щодо підбору та аналізу необхідної літератури.

Мета та завдання практики. Мета практики – підготовка студентів до навчання в університеті відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Болонської декларації та формування у студентів необхідних комунікативних компетентностей.

Студенти повинні опанувати та систематизувати знання стосовно особливостей Болонського освітнього процесу та його впровадження в систему вищої освіти України, а саме, щодо:

- історії виникнення Болонської системи освіти;
- досвіду впровадження Болонського процесу в освітню діяльність розвинутих країн світу;
- переваг та недоліків Болонського процесу;
- історичних передумов впровадження Болонського процесу в систему вищої освіти України;
- сутності та особливостей компетентнісного підходу у вищій освіті;
- особливостей модульної системи оцінки знань;
- перспектив розвитку та реформування вищої освіти в Україні;
- особливостей навчального процесу в ХНЕУ імені Семена Кузнеця.

Контроль результатів практики. В результаті проходження практики студенти повинні скласти та представити на кафедру звіт у формі есе за обраною темою.

Обсяг есе повинен складати до 10 сторінок друкованого тексту, список літератури – не менше 15 джерел.

9.2. Ознайомча практика бакалаврів за напрямом підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"

Ознайомча практика студентів є органічно взаємозалежною частиною навчального процесу, найважливішим етапом підготовки студента, однією з основних складових для подальшого вивчення фахових навчальних дисциплін. Практика дозволяє закріпити теоретичні знання, набути елементарних навичок організаторської роботи в трудовому колективі, а також кожному студентові спробувати ідентифікувати себе як майбутнього фахівця.

Мета практики – ознайомлення з організацією фінансової роботи на підприємстві (в організації, установі), набуття практичних умінь щодо збору та формування необхідної обліково-економічної документації, проведення техніко-економічного аналізу діяльності підприємства (організації, установи), формування професійної направленості особистості, розширення знань про фінанси, сутності майбутньої діяльності.

Практика повинна допомогти студентам в осмисленні місця фахівця фінансового підрозділу підприємства в його організаційно-управлінській діяльності.

Завдання практики:

поглибити знання з курсів дисциплін загальноекономічної та фахової підготовки;

вивчити дані про підприємство (найменування, місце розташування, форма власності, масштаб, тип виробництва, номенклатура виробів, що виготовляються на підприємстві тощо);

ознайомитись з основними напрямками діяльності підприємства, його організаційною структурою управління та взаємозв'язками підрозділів;

ознайомитись із завданнями фінансового відділу на підприємстві та функціональними обов'язками його робітників;

ознайомитися з організацією фінансової роботи на підприємстві;

зібрати інформацію для проведення техніко-економічного аналізу;

дослідити фінансовий стан підприємства;

вивчити стан розрахунків з постачальниками та покупцями;

вивчити форми розрахунків, які застосовуються на підприємстві та оволодіти технікою складання платіжних документів;

ознайомитися з прогресивними процесами обробки фінансово-економічної інформації, що застосовуються на підприємстві.

Контроль за результатами практики. За результатами проходження практики студенти складають звіт. Обсяг звіту з ознайомчої практики повинен бути не менше 30 сторінок тексту, список літератури – не менше 25 джерел.

9.3. Виробнича практика бакалаврів за напрямом підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"

Виробнича практика повинна забезпечити закріплення теоретичних знань з питань організації фінансової діяльності об'єкту, обраного в якості бази дослідження, а також набуття практичних вмінь та навичок проведення економічного аналізу результатів роботи підприємства (організації, установи), узагальнення його результатів.

Метою практики студентів є:

закріплення теоретичних знань, отриманих під час вивчення нормативних дисциплін за напрямом підготовки "Фінанси і кредит", а також професійно-орієнтованих дисциплін за вибором вузу та студентів;

набуття вмінь та навичок обробки економічної інформації та роботи зі звітністю підприємств (установ, організацій);

формування вмінь та навичок проведення економічного аналізу, застосування методів наукових досліджень для розв'язання економічних проблем, здійснення комплексних проектних розробок стосовно обраного об'єкта проходження практики;

набуття певних умінь і навичок виконання професійних обов'язків фахівця з фінансів на робочому місці на базі практики.

Завдання практичної підготовки студентів:

поглибити, розширити, систематизувати та закріпити знання із курсів загальнотеоретичної, загальноекономічної та спеціальної підготовки;

ознайомитись із сучасними формами та методами організації і технологіями робіт працівників фінансових підрозділів на підприємствах різних форм господарювання та у фінансових установах;

набути вмінь та навичок за такими напрямками майбутньої професійної діяльності, як:

застосування та вдосконалення економічних методів управління;

аналіз, оцінка та прогноз ефективності виробничої, комерційної та фінансової роботи на підприємствах, в організаціях, установах та їх підрозділах;

комплексне дослідження фінансового стану об'єкта;

оцінка внутрішніх виробничо-ресурсних можливостей зростання прибутковості, рентабельності та ліквідності;

розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності фінансової діяльності підприємств (організацій, установ).

Контроль за результатами практики. За результатами проходження практики студенти складають звіт.

Для характеристики підприємства (організації, установи) у звіті необхідно надати інформацію про його повне найменування, місцезнаходження, підпорядкованість, організаційно-правову форму ведення бізнесу (для виробничих підприємств, банків, фінансових установ), види діяльності, специфіку фінансово-господарської діяльності, характер господарських договорів та ринків збуту продукції (для підприємств). Джерелами інформації є Статут підприємства, бізнес-план підприємства, наказ про облікову політику підприємства, тощо.

У звіті слід надати характеристику організаційно-управлінській структурі підприємства (організації, установи), розглянути положення про діяльність фінансового підрозділу, посадові інструкції. Ознайомитись та висвітити взаємодію фінансової служби з іншими відділами, описати внутрішні та зовнішні інформаційні потоки, викласти права та обов'язки окремих фахівців.

Техніко-економічний аналіз виробничо-господарської діяльності виробничого підприємства та оцінку його рентабельності слід здійснювати на основі даних за 3 останні роки.

У ході оформлення аналітичних розділів звіту про проходження практики необхідно спочатку навести методика аналізу, подати формули, за якими здійснюються розрахунки, розкрити економічний зміст показників. Результати розрахунків навести у таблицях, після яких надати характеристику та економічну інтерпретацію отриманих результатів.

У звіті необхідно надати характеристику формам безготівкових розрахунків, які використовуються у діяльності підприємства (організації,

установи), визначити їх переваги, недоліки та сферу застосування. Навести приклади заповнення документів у додатках до звіту.

Для розкриття системи оподаткування підприємства потрібно надати характеристику основних податків, що сплачуються підприємством, проаналізувати їх обсяги, структуру та динаміку тощо.

У висновках повинні бути наведені основні тенденції змін техніко-економічних та фінансових показників роботи підприємства (організації, установи), відображені існуючі проблеми і недоліки. Звіт повинен містити пропозиції та рекомендації щодо поліпшення роботи підприємства (організації, установи), зокрема, зростання обсягів реалізації продукції, покращення фінансового стану (для виробничого підприємства), шляхи зростання доходів бюджету (для фінансового відділу), удосконалення організації фінансової роботи (для Державного Казначейства, організацій пенсійного забезпечення).

Обсяг основної частини звіту з виробничої практики (без урахування додатків) повинен бути не менше 40 сторінок тексту, список використаної літератури – не менше 30 джерел.

9.4. Науково-дослідна практика бакалаврів за спеціальністю 6.030508 "Фінанси і кредит"

Науково-дослідна практика передбачає ознайомлення студентів з особливістю наукових знань, із методами проведення наукових досліджень і основними прийомами вирішення науково-економічних завдань на користь розвитку раціонального творчого мислення й організації оптимальної розумової діяльності.

Мета практики – набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань у сфері фінансових відносин, підбір фактичного матеріалу для написання бакалаврської дипломної роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Завдання практики:

вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою відповідно до наукової проблематики досліджень у бакалаврській дипломній роботі;

визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;

ознайомлення із структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи академічних і галузевих інститутів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;

оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних за допомогою сучасних інформаційних технологій;

апробація основних результатів бакалаврської дипломної роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей тощо).

Контроль за результатами практики. За результатами проходження практики студенти складають звіт.

Обсяг звіту з науково-дослідної практики повинен складати не менше 40 сторінок тексту, список літератури – не менше 30 джерел.

9.5. Переддипломна практика бакалаврів за напрямом підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"

Переддипломна практика дозволяє поглибити та закріпити отримані в процесі навчання знання за суттю, змістом та технологією фінансової діяльності об'єкта дослідження, організації формування та використання його фінансових результатів, факторного аналізу впливу окремих показників діяльності на кінцеві результати господарювання підприємства.

Мета практики – дослідження роботи фінансових підрозділів підприємств (організацій, установ), оволодіння професійними навичками і сучасними методами аналізу їхньої фінансової діяльності та виявлення резервів щодо підвищення її ефективності.

Завданнями практики є:

ознайомлення з виробничою й організаційною структурами підприємства (організації, установи);

набуття досвіду практичної роботи у фінансових підрозділах підприємств (організацій, установ);

аналіз основних показників фінансової діяльності підприємства (організації, установи) за даними обліково-економічної інформації;

узагальнення результатів аналізу та обґрунтування пропозицій щодо головних напрямків підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства (організації, установи);

збір матеріалів для написання бакалаврської дипломної роботи.

Контроль за результатами практики. Під час проходження практики студенти вивчають питання організації та результативності фінансової діяльності підприємств (організацій, установ). За результатами проходження практики студенти складають звіт.

Характеристика бази практики повинна містити такі дані: повне найменування підприємства (організації, установи), його місцезнаходження, організаційно-правова форма ведення бізнесу, перелік видів діяльності, його фінансово-господарські особливості. Для виробничих підприємств необхідно навести основні техніко-економічні показники роботи (обсяги виробництва та реалізації продукції, чисельність працівників підприємства, фонд заробітної плати, продуктивність праці, вартість основних фондів, фондівіддача, фондоозброєність тощо).

Фінансовий аналіз необхідно виконувати за даними звітності за 3 роки. Для наочного представлення динаміки фінансових показників рекомендується будувати діаграми та графіки з застосуванням табличного редактора та інших засобів автоматичної обробки даних.

У висновках повинно бути наведено коментарі відносно існуючих проблем в процесі формування та використання фінансових ресурсів підприємства (організації, установи). Звіт повинен містити пропозиції та рекомендації щодо поліпшення фінансової роботи об'єкта дослідження, наприклад для суб'єкта господарювання – резерви покращення фінансового стану, удосконалення методики фінансового аналізу, для фінансового управління – напрямки збільшення доходів та зменшення видатків бюджету конкретної адміністративно-територіальної одиниці тощо.

Обсяг звіту переддипломної практики повинен складати не менше 40 сторінок тексту, список літератури – не менше 30 джерел.

9.6. Виробнича практика магістрів за спеціальністю

8.03050801 "Фінанси і кредит"

Мета практики полягає у закріпленні й поглибленні набутих теоретичних знань з фінансового менеджменту та визначенні його місця у системі управління підприємством (установою); набуття практичних навичок у майбутній професійній діяльності; вміння ефективно організації фінансової діяльності та формування фінансової стратегії розвитку підприємства (установи), засвоєння специфіки управління фінансовою діяльністю на робочому місці на підприємстві (установі).

Завданнями практики є:

дослідження структури управління підприємством (установою);
аналіз основних показників діяльності підприємства (установи);
здобуття навичок практичної роботи у сфері прийняття управлінських рішень на підприємстві (установі);
набуття досвіду практичної роботи з управління фінансовою діяльністю підприємства (установи);
формування рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності фінансової служби на підприємстві (установі).

Контроль за результатами практики. Під час практики студенти повинні зібрати й опрацювати необхідний для виконання та для оформлення письмового звіту з практики аналітичний матеріал. За результатами проходження практики студенти складають звіт відповідно до виду бази практики, в якості якої виступають підприємства всіх форм господарювання та банківські установи.

Обсяг звіту з виробничої практики повинен складати не менше 40 сторінок тексту, список літератури – не менше 30 джерел.

9.7. Науково-дослідна практика магістрів за спеціальністю 8.03050801 "Фінанси і кредит"

Мета практики – набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань у сфері фінансових відносин, підбір фактичного матеріалу для написання випускної магістерської роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Завдання практики:

вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри та відповідно до наукової проблеми дослідження щодо майбутньої магістерської роботи;

визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;

ознайомлення із структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи академічних і галузевих інститутів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;

визначення структури та основних завдань магістерського дослідження;

оволодіння сучасними методиками обробки та аналізу статистичних даних;

апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, формуванні рекомендацій з удосконалення фінансової роботи до органів управління підприємствами (організаціями, установами) тощо).

Контроль за результатами практики. За результатами проходження практики студенти складають звіт та готують до друку у фахових виданнях наукову публікацію за проблематикою дослідження.

Обсяг звіту з науково-дослідної практики повинен складати не менше 40 сторінок тексту, список літератури – не менше 30 джерел.

9.8. Переддипломна практика магістрів за спеціальністю 8.03050801 "Фінанси і кредит"

Переддипломна практика є одним із важливих засобів формування професійних навичок у молодих фахівців, що завершують навчання у вищому навчальному закладі й орієнтовані на роботу на підприємствах народно-господарського комплексу України.

Мета практики – набуття практичних умінь та навичок проведення оцінки процесу управління фінансовою діяльністю підприємства, визначення стану фінансового управління на підприємстві порівняно з сукупністю підприємств відповідній галузі; проведення аналітичних фінансових розрахунків й обґрунтування заходів щодо оптимізації процесу фінансового управління на підприємствах згідно з предметною областю дослідження в магістерській дипломній роботі.

Завдання практики:

зібрати необхідну управлінську інформацію та проаналізувати основні фінансово-економічні показники розвитку підприємства-бази практики в системі підприємств відповідної галузі;

визначити місце підприємства в системі обраних підприємств галузі згідно з показниками фінансового розвитку за предметною областю дослідження в магістерській дипломній роботі;

провести оцінку ефективності фінансової політики та управлінської діяльності щодо формування та використання фінансових ресурсів, кінцевих результатів підприємства-бази практики порівняно з підприємствами галузі;

визначити систему показників відповідно до предметної області дослідження в магістерській дипломній роботі та надати їм обґрунтовану економічну інтерпретацію;

вивчити можливості використання сучасних систем автоматизованої обробки економічної інформації для удосконалення бізнес-процесів на підприємстві, пов'язаних з його фінансовою діяльністю;

розробити заходи оптимізації процесу управління фінансовою діяльністю на підприємствах за предметною областю дослідження відповідно до тематики магістерської дипломної роботи.

Контроль за результатами практики. За результатами проходження практики студенти складають звіт. Обсяг звіту з переддипломної практики повинен складати не менше 40 сторінок тексту, список літератури – не менше 30 джерел.

Рекомендована література

1. Аналіз банківської діяльності : підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін. ; [за ред. А. М. Герасимовича]. – К. : КНЕУ, 2004. – 599 с.

2. Байденко В. И. Болонский процесс: структурная реформа высшего образования Европы / В. И. Байденко. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов. Российский новый университет, 2002. – 128 с.

3. Балабанов И. Т. Финансовый менеджмент. Теория и практика / И. Т. Балабанов. – М. : Перспектива, 2009. – 656 с.

4. Бланк И. А. Финансовый менеджмент : учебный курс / И. А. Бланк. – 2-е изд., перераб. и доп. – К. : Эльга ; Ника-Центр, 2004. – 656 с.

5. Болонський процес : документи. – К. : Вид-во Європейського університету, 2004. – 169 с.

6. Болонський процес у фактах і документах / М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін. – К. ; Тернопіль : Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2003. – 52 с.

7. Бригхэм Ю. Финансовый менеджмент. Экспресс-курс / Ю. Бригхэм, Дж. Хьюстон ; пер. с англ. – 4-е изд. – СПб. : Питер, 2007. – 544 с.

8. Бюджетна система : навч. посіб. / С. В. Юшко. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 352 с.

9. Бюджетний менеджмент : підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін. ; за заг. ред. В. Федосова. – К. : КНЕУ, 2008. – 864 с.
10. Ван Хорн Дж. К. Основы финансового менеджмента / Дж. К. Ван Хорн. – М. : Вильямс, 2006. – 1232 с.
11. Єгоров П. В. Університетська освіта : навчальний посібник з модульного контролю знань студентів (для студентів спеціальності "Фінанси і кредит") / П. В. Єгоров, В. М. Білопольська. – Донецьк : Юго-Восток, 2011. – 260 с.
12. Журавський В. С. Болонський процес: головні принципи входження в європейський простір вищої освіти / В. С. Журавський, М. З. Згуровський. – К. : ІВЦ "Видавництво політехніка", 2003. – 200 с.
13. Зайчикова В. В. Місцеві фінанси України та європейських країн / В. В. Зайчикова. – К. : НДФІ, 2007. – 300 с.
14. Ковалев В. В. Введение в финансовый менеджмент / В. В. Ковалев. – М. : Финансы и статистика, 2007. – 768 с.
15. Ковбасюк М. Р. Економічний аналіз діяльності комерційних банків і підприємств : навч. посіб. / М. Р. Ковбасюк. – К. : ВД "Скарби", 2001. – 336 с.
16. Кондусова Л. Ф. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. / Л. Ф. Кондусова, В. І. Грачов, І. П. Отенко. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 246 с.
17. Корсак К. Європейський простір вищої освіти і Україна у ХХІ ст. / К. Корсак // Вища школа. – 2005. – № 1. – С. 47–56.
18. Клець Л. Є. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. / Л. Є. Клець. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 640 с.
19. Лубенченко О. Е. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. / О. Е. Лубенченко, Н. В. Гришко, І. Л. Чабаненко. – Алчевськ : Донбас. держ. техн. ун-т., 2010. – 223 с.
20. Місцеві фінанси : підручник / за ред. О. П. Кириленко. – К. : Знання, 2006. – 678 с.
21. Опарін В. М. Фінанси (загальна теорія) навч. посіб. / В. М. Опарін. – 4-те вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2008. – 240 с.
22. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003 – 2004 рр.) / за ред. В. Г. Кременя. – К. ; Тернопіль : Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2004. – 147 с.
23. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз банківської діяльності : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / І. М. Парасій-Вергуненко. – К. : КНЕУ, 2003. – 347 с.

24. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України : навч. посіб. / Ю. В. Пасічник. – К. : Знання-Прес, 2008. – 608 с.
25. Про банки і банківську діяльність : Закон України № 2121-III від 07.12.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5 – 6. – Ст. 30.
26. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 8. – С. 11–14.
27. Про Національний банк України : Закон України № 679-XIV від 20.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238.
28. Степко М. Ф. Болонський процес і навчання впродовж життя / М. Ф. Степко, Б. В. Клименко, Л. Л. Товажнянський. – Х. : НТУ, 2004. – 111 с.
29. Теорія фінансів : навч. посіб. / за заг. ред. О. Д. Василика. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 480 с.
30. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : підручник / Л. О. Омелянович, О. В. Чайковська, Г. Є. Долматова та ін. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2011. – 231 с.
31. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : навч. посіб. для студ., які навч. з напрямку "Економіка і підприємництво" за спец. "Фінанси" / В. Я. Олійник, Н. І. Шевченко, В. В. Даценко та ін. – Дніпропетровськ : ДДФА, 2012. – 282 с.
32. Финансовый менеджмент ; под. ред. Г. Б. Поляк. – М. : Волтерс Клувер, 2009. – 608 с.
33. Фінансовий менеджмент : підручник / кер. кол. авт. і наук. ред. А. М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2005. – 536 с.
34. Финансовый менеджмент: Теория и практика : учебник / под ред. Е. Стояновой. – М. : Перспектива, 2009. – 656 с.
35. Чмутова І. М. Аналіз банківської діяльності : навч. посіб. / І. М. Чмутова, Ю. С. Тисячна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 320 с.
36. Чуйко Г. П. Болонський процес – українською / Г. П. Чуйко, Н. Г. Чуйко. – Херсон : Вид. ХНТУ, 2004. – 23 с.
37. Юрій С. І. Казначейська система: підручник / С. І. Юрій, В. І. Стоян, М. Й. Мац. – Тернопіль, 2007. – 394 с.

38. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : підручник / В. М. Шелудько. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2008. – 536 с.
39. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / О. О. Шеремет. – К. : Кондор, 2011. – 196 с.
40. Бюджетний кодекс України : Закон України № 2456-VI від 08.07.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>.
41. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затверджена постановою Правління НБУ від 28.08.2001 р. за № 368. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
42. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
43. Офіційний сайт Міністерства економіки України. – Режим доступу : www.me.gov.ua.
44. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua.
45. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.
46. Офіційний сайт системи розкриття інформації на фондовому ринку України. – Режим доступу : www.smida.gov.ua.
47. Податковий кодекс України : Закон України № 2755-VI від 2.12.2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
48. Порядок відкриття та закриття рахунків у національній валюті в органах Державної казначейської служби України, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 22.06.2012 р. № 758 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1206-12>.
49. Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 23.08.2012 р. № 938 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12>.
50. Порядок реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 02.03.2012 р. № 309 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0419-12>.

51. Про бюджетну класифікацію : Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1023.2794.24&nobreak=1>.

52. Про вищу освіту : Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 р. (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

53. Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів Наказ Міністерства фінансів України від 24.01.2012 р. № 44 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12>.

54. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>.

55. Статут Харківського національного економічного університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.hneu.edu.ua/web/public/moved/hneu/About_university/Dokumenty/Statut-2011-diuchij.pdf.

Зміст

Вступ.....	3
1. Загальні положення	4
2. Види практик	5
3. Зміст практик.....	7
4. Бази практик.....	8
5. Організація та керівництво практикою	10
6. Підведення підсумків практики.....	13
7. Загальні вимоги щодо написання звіту, порядку його оформлення та захисту	13
8. Матеріальне забезпечення практики	14
9. Програма проходження практик.....	15
9.1. Навчальна практика з університетської освіти бакалаврів за напрямом підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"	15
9.2. Ознайомча практика бакалаврів за напрямом підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"	16
9.3. Виробнича практика бакалаврів за напрямом підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"	17
9.4. Науково-дослідна бакалаврів за спеціальністю 6.030508 "Фінанси і кредит"	19
9.5. Переддипломна практика бакалаврів за напрямом підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"	20
9.6. Виробнича практика магістрів за спеціальністю 8.03050801 "Фінанси і кредит"	21
9.7. Науково-дослідна магістрів за спеціальністю 8.03050801 "Фінанси і кредит"	22
9.8. Переддипломна практика магістрів за спеціальністю 8.03050801 "Фінанси і кредит"	23
Рекомендована література.....	24

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Наскрізна програма
практичної підготовки студентів
напрямку підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"
та спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит"
денної форми навчання**

Самостійне електронне текстове мережне видання

Укладач **Литовченко** Олена Юріївна

Відповідальний за випуск *Журавльова І. В.*

Редактор *Лященко О. Г.*

Коректор *Бутенко В. О.*

План 2015 р. Поз. № 133 ЕВ. Обсяг 30 с.

Видавець і виготівник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Леніна, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*